

Kol Yehudah

Forgotten sounds
from the
Groningen Synagogue

**The Amsterdam Synagogue
Choir**

Barry Mehler
Conductor & Soloist

Oded Peles
Soloist

Joppe Poolman van Beusekom
piano

קול יהודה

Kol Jehoeda

en klanken uit de Groninger synagoge

J.J. Vleeschhouwer en J.L. Lichtenstein, oppervoorzangers van
nds Israëlitische Gemeente te Groningen.

g van Benjamin Stern en composities van Lichtenstein.

Mer en Oded Peles, met medewerking van het Amsterdams

Synagogaal Koor

n van Beusekom, piano en arrangementen

ind gekomen onder auspiciën van de Stichting Historisch Joods

n van de tentoonstelling en de gelijknamige publicatie *De*

De joodse gemeenschap in Groningen bleek de Groninger syna-

hebben gekend. Daarom is in 1997 het plan opgevat deze tradi-

heid te geven. Hulp werd ingeroepen en verkregen van de naza-

houwer in Israël. Achter - achter- kleinzoon Oded Peles kwam

de CD, hetgeen een bijzondere continuïteit mag heten. Mevrouw

hazzan J.L. Lichtenstein was een belangrijke informatiebron.

inzet van de heer J. Roos, voorzitter van het Amsterdams

partner in dit project. Dirigent en solist Barry Mehler heeft, geas-

Beusekom vele uren besteed aan het uitzoeken van de muziek

Daarbij is gebleken dat meer onderzoek in de toekomst zeer

de eerste poging het Groninger repertoire terug te geven aan

De technische realisatie en het uitbrengen van deze CD was in

emaakt met financiële steun van het Nederlands-Israëlitisch

hard Cultuurfonds Groningen, de Maatschappij tot Nut der

stichting en de Stichting J.B. Scholtenfonds te Groningen.

herderlijk schrijven oproept de eredie st te verbeteren. Deze moet gezuiverd worden van alle zoge-
naamde "Poolsche zangwijzen" en pr ane melodieën. Verder wil hij de koorzang invoeren. Hiermee
heeft Hertzveld de stoot gegeven tot ieuwe ontwikkelingen.

a sinds het
et karakter
smaakvol
worden zij
Volks - en
wing is G.

uggaat tot
ol en kent
eschreven
cietie staat
iden in de
egatie. Hun
herpe kri-
heel ver-
vert "dat zij
wing werd
- chazza-
oorzanger
die in een

veren
Filmb

d

siferes“, later
1940 zijn van

r.

Juda Izak Vleeschhouwer (1839-1913)

bij het uitgaan van sjabbat. Zijn oudste dochter Cywia trad op als vrouwelijke voorzanger in Brussel en Londen. Een krantenknipsel uit 1934 waarop haar foto is alles wat van haar optredens rest.

Literatuur:

I. Adler, *Musical life and traditions of the Portuguese community of Amsterdam in the XIII century* (Jeruzalem, 1974).

Amsterdams Chazzanoet, Synagogale muziek van de Ashkenazische Gemeente
Samensteller Hans Bloemendal: red. partituren J. Poolman van Beusekom. (Buren, 1990).

Izak Prins "Iets over het Amsterdamsche Gazzanoes" in *Weekblad voor Israëlitische Huisgezinnen*, XLVI (1915) nrs 41-43.

Diverse artikelen in *De Vrijdagavond* (jrg. 1924-1932).

Ruben Vis *Ahawat Olam*, *Nederlands chazzanoet recitatieven en gezangen uit de synagoge*, gelijknamige publicatie bij de CD van historische opnamen van M. Seijffers, voorzanger van Rotterdam die uit het repertoire van Vleeschhouwer heeft gezongen. Uitgave van het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, Amsterdam 2002.

Deze inleiding is mede gebaseerd op onderzoek van B.J. Mehler en J. Poolman van Beusekom.

Shiro Chadosho track 1

Prijzend zongen de verlost en een nieuw lied ter ere van Uw Naam aan het strand van de zee, allen tezamen dankten zij en erkenden zij Uw koningschap en zeiden:
Rotsvaste steun van Jisraël! Op, Jisraël te hulp en bevrijd volgens Uw belofte, Jehoeda en Jisraël!

Ahavas Doulom track 2

Met een voortdurende liefde houdt U van Uw volk, het Huis - Jisraël. U hebt ons de Tora, geboden, wetten en rechtsvoorschriften geleerd. Daarom, Eeuwige, onze God, willen wij als we gaan slapen en als we opstaan Uw wetten bespreken. Wij willen blij zijn met de woorden van Uw tora en met Uw geboden, voortdurend en altijd. Want zij zijn ons leven en verlengen onze levensduur en wij willen daar dag en nacht over nadenken. Onttrek ons nooit Uw liefde.
Geprezen, U, Eeuwige die van Zijn volk Jisraël houdt.

Lecho Doudi track 3

*Kom mijn vriend, de bruid tegemoet,
Brengen wij de Sjabbat onze welkomstgroet.*

Houd je aan de Sjabbat en denk steeds aan de Sjabbat,
Liet de enige God ons horen - in één galm -
De Eeuwige die EEN is en wiens Naam EEN is,
Hem tot roem, lof en sieraad.

Kom mijn vriend...

Kom, laten wij de Sjabbat tegemoet gaan,
Want zij is de bron van zegen
Van het allereerste begin tot vorstin gewijd,
Sluitstuk van het scheppingswerk,
Maar de eerste in het scheppingsplan.

Kom mijn vriend...

Doe het ter
ligheid van
Uw Naam v

vriend...

vriend...

vriend...

hen die de hei-
m geschiedt door
aardbewoners
feet) is geschreven;
de aarde is vol

geprezen is, boven alle uitingen van worden. Zegt nu: Amen.

al-
oor al-
r al-
oor al-
r al-
i, want Zijn liefde is voor al-
r al-

Ono track 11
Och Eeuwige, geef toch hulp!
Och Eeuwige, geef toch hulp!
Och Eeuwige, schenk toch geluk!
Och Eeuwige, schenk toch geluk!

d
e
tijd ge

Een absolute eenheid; ondoorgrondelijk en onbeperkt in
Zijn eenheid.

Hij is Heer over de wereld, aan al wat geschapen is

hele

j van harte blij zijn en mogen wij zielsverheugd zijn met Uw
eg: 'Uw God regeert!'

as Koning, de Eeuwige zal voor altijd Koning zijn. Want het
igheid zult U in majesteit regeren, want behalve U hebben
e, de Koning die in Zijn Majesteit steeds, eeuwig en altijd zal
pselen.

ontleend aan *Siach Jitschak*. De geordende gebeden van het
door Jitschak Dasberg, uitgegeven door het Nederlands
Amsterdam 1986? en *High Holiday Prayerbook translated and anno-*
mbaum, Hebrew Publishing Company, New York 1994?.

Handwritten musical score with lyrics in Hebrew and Dutch. The lyrics include: "Elo - loim wa - ad", "a - ta a - do - schem ba -", "a - lo - lec", "ama - a - saw", and "18 - 211 15". The score is written on multiple staves with musical notation and some markings like "ad" and "lec".

the Julliard School of Music. In Amsterdam had hij
Gorin. In 1991 werd hij benoemd tot dirigent en
al Koor. Sindsdien specialiseert hij zich in het
Europa. Mehler trad verscheidene malen op als
rijk. Bovendien is hij dirigent van Santo Serviço,
lam en van het joodse vrouwenkoor *Sjiera*.

rvoorzanger Vleeschhouwer. Geboren en opge-
t *Hertzog College* in Education (joodse weten-
ij "chazzanut" aan de Cantorial School (school
ert Peles als cantor in Kaapstad (Zuid Afrika) en
I en de diaspora. De laatste jaren heeft hij zich
intensief beziggehouden met onderzoek naar
iek. Hij heeft zich persoonlijk tot doel gesteld het

an de viering van het 350-jarig bestaan van de
ng vond plaats in de Portugese Synagoge. Het
ichting van een permanent koor. Het ASK treedt
ensten en religieuze ceremonies op, maar ook
en- en buitenland concerten gegeven.

chap van 1966-1974 aan het Sweelinck
en als begeleider van religieuze muziek ontving
begeleidt het Amsterdams Synagogaal Koor en

Het Amsterdam Synagogaal Koor ASK

h op. ert niet alleen
n. B en worden in bin

Jop n van Beusekom (1946)
Hij piano, orgel en muzikweter
Conservatorium te Amsterdam. Voor zijn
hij de Sweelinck penning. Poolman van
verzorgt daarvoor de arrangementen zoals voor deze CD.

Kol Yehudah

Forgotten sounds from the Groningen Synagogue

Chazzanut from the repertory of J.I. Vleeschhouwer and J.L. Lichtenstein, chief cantors of the Groningen Jewish Community.

Works from the Benjamin Stern anthology and compositions of chief cantor Lichtenstein
Sung by Barry J. Mehler and Oded Peles, with the Amsterdam Synagogue Choir
Joppe Poolman van Beusekom, piano and arrangements.

Introduction

The CD as you have it in front of you, has come about under the auspices of the Foundation for Historic Jewish Groningen. At the preparations of the exhibition and publication of the same name "The Folkingerstraat, History of the Jewish community of Groningen" the Groningen synagogue appeared to have known a rich musical tradition. Therefore in 1997 the plan was conceived to give this tradition the wider fame it deserves. Assistance was called in and rendered by the descendants of chief cantor J.I.Vleeschhouwer in Israel. Great-great-grandson Oded Peles came to us and sang four compositions for the CD, which might be called a special continuity. Mrs. Naomi Elburg, granddaughter of cantor J.L.Lichtenstein was an important source of information. Thanks to the enthusiasm and the dedication of Mr. J.Roos, president of the Amsterdam Synagogue Choir, the choir became a partner in this project. Assisted by Mr. Joppe Poolman van Beusekom, the conductor and soloist Barry Mehler spent lots of time sorting the music and making the choice. It then became obvious that more research will be necessary. Nevertheless this CD is a first attempt to return the Groningen Repertory to all those who are interested. The technical realization and the release of this CD was organized by Syncoop Productions.

The issue of this CD has also been made possible with the financial aid of the Organisation of Jewish Communities in the Netherlands, the Prince Bernhard Cultural Foundation Groningen, the Society for the Benefit of the Jews in The Netherlands, the Markus Foundation and the Foundation J.B.Scholten fund Groningen.

The

1

is
is a sharp
ly slashing
that they

e Netherlands in Assen, immediately followed
ted by the more conservative members of the
e conflict leading to a split off. Only after thir-
adition has been able to develop without inter-
inent cantors like J.I. Vleeschhouwer and Levie
ele Rosenblatt, and in the thirties of the 20th
n active choral society or synagogue choir
to being. Film scenes from the inauguration of
its existence.

worked at Zaltbommel and Nijmegen as reli-
Groningen. In 32 years (1877-1909) he here
the Western-European chazanuth. Part of this
914 the grandson Juda Eliza Vleeschhouwer
repertoire in staff notation. This was to be a
chief cantor in Rotterdam. With utmost care
pr - thora copyist - in Groningen notated the
which Stern had in mind was partially devi-
ningen repertoire , but also especially to write
possible, because it was strongly entangled
y, Goldberg and Berlijn. Stern wrote in his
these Chazanuth for my posterity...". During
ping with non-Jewish friends and so it was
saved. At to day it is in Israel with the Vleeschhouwer family, who now go by the name of Peles.

es a rare, even unique survey of the Dutch chazanuth tradi-
Western European style, which at the time dominated also
houwer performed the songs in a clearly personal style: he
Remarkable are the splendid rhythmical variations in *Towou*
ch (Passover) tunes which can be found in the *Kaddisj voor Soekous*
y can be traced in the traditional *Jekkisj* (German) chazanuth which
ries like France, Belgium and of course Germany. But there are also
ino (track 11) and *Ahavas Ngoulom* (track 2) which are close
ill now the most plausible inference is to attribute them to
e are pieces which sound like folksongs from the Northern
umer *Lokaeltsje* and the song "O zonnechien" from the
omatic half cadence g-fis-f with fermate. Vleeschhouwer

and. In 1928 he became chief cantor in Groningen. He came
mous Cantor School of Czenstochow. So he was quite famil-
still have a handwritten music book with only his own com-
d to come to precise conclusions regarding the character of
ow that his style inclined more to the Eastern-European
ecessor Vleeschhouwer. The pieces which have been cho-
character. Jiroe Ngeineinoe (track 15) composed on 18
anukah - contains a theme which resembles a motive in
Hans Bloemendal, the present chief cantor of Amsterdam.
c melody from an unknown source. Being very musical,
cal life in other ways. Amongst others he organized house
ter Cywia performed as a female cantor in Brussels and
ier photo is all that remained of her performances.

unknown melodies I
to the Western Euro
Vleeschhouwer himself. And th
t
r

Literature:

I. Adler, *Musical life and traditions of the Portuguese community of Amsterdam in the XVIII century* (Jerusalem, 1974)

Amsterdams Chazanoet, Synagogale muziek van de Ashkenazische Gemeente
Compiler Hans Bloemendal, red. musical scores J.Poolman van Beusekom. (Buren, The Netherlands, 1990)

Izak Prins "Something about the Amsterdam Chazanuth" in the *Weekblad voor Israëlietische Huisgezinnen*, XLVI (1915) nrs 41-43

Several articles in *De Vrijdagavond* (yrs. 1924-1932)

Ruben Vis *Ahawat Olam, Nederlands chazanoet, recitatieven en gezangen uit de synagoge*. A publication with the CD of Historical recordings of M.Seijffers, cantor of Rotterdam (He has sung songs from the Vleeschhouwer repertoire). Issued by the Organisation of Jewish Communities in the Netherlands, Amsterdam 2002.

This introduction is also based on research by B.J.Mehler and J.Poolman van Beusekom.

Shiro Chadosh track 1

With a new song the redeemed ones praised Your Name at the seashore, all of them in unison gave thanks, acknowledged (Your) sovereignty, and said:

Rock of Israel, arise to the aid of Israel and liberate, as You pledged, Judah and Israel. Our Redeemer - HASHEM, Master of Legions, is His Name - the Holy One of Israel. Blessed are You, HASHEM, Who redeemed Israel.

Ahavas Doulom track 2

With an eternal love have You loved the House of Israel, Your nation. Torah and commandments, decrees and ordinances have You taught us. Therefore HASHEM, our God, upon our retiring and arising, we will discuss Your decrees and we will rejoice with the words of Your Torah and with Your commandments for all eternity. For they are our life and the length of our days and about them we will meditate day and night. May You not remove Your love from us forever. Blessed are You, HASHEM, Who loves His nation Israel.

Lecho Dondi track 3 en 4

*Come my Beloved to greet the bride -
The Sabbath presence, let us welcome!*

'Safeguard' and 'Remember' - in a single utterance

The One and Only God made us hear.

HASHEM is One and His Name is One,

For renown, for splendor, and for praise.

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

To welcome the Sabbath, come let us go,

For it is the source of blessing;

From the beginning, from antiquity she was honored,

Last in deed, but first in thought.

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

O Sanctuary of the King, royal City -

Arise and depart from amid the upheaval,

Too long have you dwelled in the valley of weeping.

He will shower compassion upon you.

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

Shake off the dust - arise!

Don your splendid clothes, My people,

Through the son of Jesse, the Bethlehemite!

Draw near to my soul - redeem it!

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

Wake up! Wake up!

For your light has come, rise up and shine;

Awaken, awaken, utter a song,

The glory of HASHEM is revealed on you.

Come my Beloved to greet the bride - The sabbath presence, let us welcome!

Feel not ashamed, be not humiliated,

Why are you downcast? Why are you disconsolate?

In you will My people's afflicted find shelter

As the City is built upon its hilltop.

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

May your oppressor be downtrodden,

And may those who devoured you be cast off.

Your God will rejoice over you

Like a groom's rejoicing over his bride.

Come my Beloved to greet the bride - The Sabbath presence, let us welcome!

scholos-cho

He scrutinizes and knows our hiddenmost

H

inception.

He

ording to his deed;

H

to his wickedness.

100

100

Cover / inlay / cd: Abr. Schuster / Studio In

Booklet: Studio van Kleeff

Recording: Studio Hooglandt

Translation: Jan Waas

Produkties
Burgpad 54

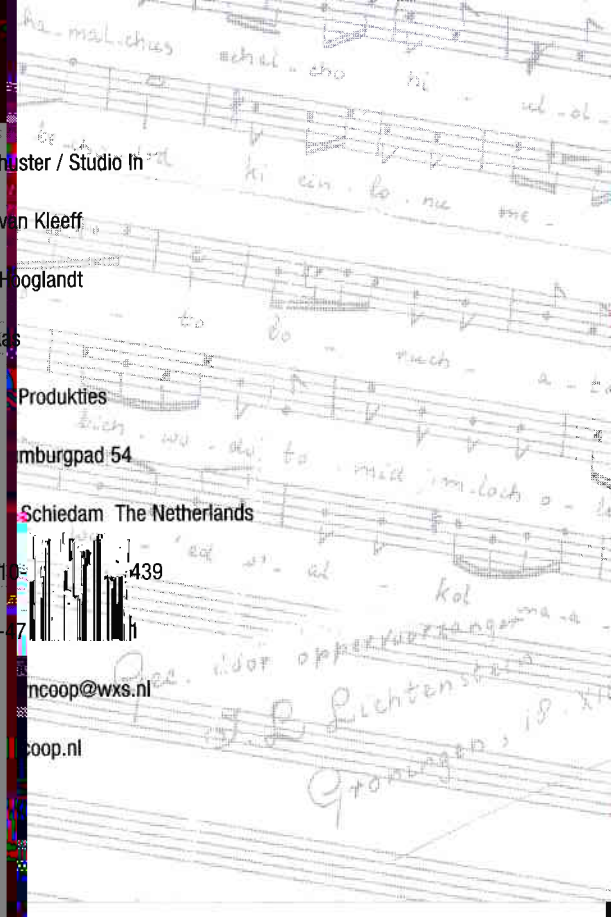
Schiedam The Netherlands

Phone: 0031-10-47439

Fax: 0031-10-47

coop@wxs.nl

coop.nl

JIRU EINEINU.

